

Експериментальні дослідження з фармакології похідного янтарної кислоти – яктону

Максимчук О.О., асистент

Науковий керівник – чл.-кор. НАН і АМН України, проф. Чекман І.С.

**Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця,
кафедра фармакології з курсом клінічної фармакології**

Янтарна кислота приймає участь в багатьох реакціях організму: впливає на функцію дихального ланцюгу, сприяє утворенню багатих енергією сполук і обумовлює зростання вмісту мітохондріальних нікотинамідних коферментів. Янтарна кислота та її похідні (суфан, мексидол, мексикор та інші) застосовуються в медичній практиці для лікування різних захворювань (Лукьянова Л.Д., 2000; Чекман І.С., Горчакова Н.О., 2001). В Інституті органічної хімії НАН України (М.О. Лозинський, 1997) синтезоване похідне янтарної кислоти – яктон. Методами квантової хімії досліджена електронна та просторова структура диметиламіноетилового ефіру янтарної кислоти – яктону для встановлення фізико-хімічних механізмів дії даного препарату. В попередніх дослідженнях встановлено, що яктон проявляє антитоксичну дію, зменшує негативний вплив натрію фториду на серцево-судинну систему. Після визначення LD_{50} доксорубіцину і натрію фториду в експериментах на мишах, попередньо вводили тваринам похідні янтарної кислоти – суфан і яктон. Досліджувані препарати дозозалежно зменшували прояви токсичної дії як доксорубіцину, так і натрію фториду, поліпшували загальний стан тварин. В експериментах на інтактних кролях яктон не проявляє негативного впливу на скорочувальну і провідну функцію міокарду у інтактних тварин, не знижує артеріальний тиск. Препарат може реалізувати свій захисний вплив при патологічних станах, за умов дії токсичних речовин завдяки нормалізації процесів перекисного окислення ліпідів, активації функції антитоксичних ферментів, збереженню енергетичних ресурсів організму.